

เสียงสะท้อนความทุกข์จากเด็กได้.....วิงวอนขอผู้ใหญ่เร่งร่วมมือหาทางแก้ไข

ผศ.ดร.นัยนา หนูนิล

สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เด็กในวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้า แล้วเด็กจะเติบโตมาเป็นอย่างใด เมื่อยังมีทารกแรกเกิดถูกทอดทิ้ง ทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า 2 คน ยังมีเด็กติดเกมส์มากถึง 1,500,000 คน ที่นั่งจ่ออยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ไม่ต่ำกว่าวันละ 4 ชั่วโมง ยังมีเด็ก 570,000 คน ที่ยังคงหลงติดอยู่ในวังวนของยาเสพติด ยังมีเด็กติดการพนัน โดยเฉพาะพนันบอล สูงถึง 370,000 คน ยังมีเด็กที่ทนภาวะความกดดันไม่ไหว พยายามฆ่าตัวตาย สูงถึงวันละ 21 คน เด็กในวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้าแน่นอนว่าสังคมจะยื่นหัตถ์ช่วยเหลือได้อย่างยั่งยืน ก็เพราะมีบุคลากรในชาติที่เป็นทั้งคนเก่งและคนดี พร้อมๆกับอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จะทำอย่างไร ให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นคนเก่ง ไม่ใช่เก่ง เพราะเปรียบเทียบกับคนอื่น แต่เป็นคนเก่ง ที่มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง จะทำอย่างไร ให้เด็กเติบโตมาเป็นคนดี มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักการให้ เข้าใจความหมายของการเสียสละ จะทำอย่างไร ให้เด็กเติบโตขึ้นมาแล้วมีความสุขกับการใช้ชีวิต รู้จักจัดการกับความผิดหวัง มีความพอเพียง พอดี และพอใจกับสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่ ความทุกข์ต่างๆเหล่านี้เป็นปัญหาของเด็กไทยทั่วประเทศ รวมถึงเด็กและเยาวชนในภาคใต้ จากการเปิดเวทีสัมมนาในประเด็น **"ความสุขที่มี ความดีที่ทำของเด็กได้"** ของตัวแทนองค์กรเด็กและเยาวชนภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด จากกลุ่มต่างๆ 30 องค์กร จำนวน 44 คน ระหว่างวันที่ 26-30 ธันวาคม 2551 ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาปศุสัตว์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการนำของคุณมาเรียม ชัยสันทนาะ กลุ่มศูนย์ฟ้าใสเครือข่ายเยาวชนจังหวัดยะลา และ ผศ.ดร.สายฝน เอกวารงกูร สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้สะท้อนความรู้สึกรักของเด็กและเยาวชนคนใต้ถึงความทุกข์และความต้องการความจริงใจจากผู้ใหญ่ในสังคมดังนี้

ความทุกข์ที่เด็กและเยาวชนเผชิญ แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม คือ

1) **ระดับปัจเจกบุคคล** เป็นความทุกข์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้วิถีชีวิตและความคิดของเด็กเปลี่ยนไปส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยตรงตามการรับรู้ ของเด็กและเยาวชน คือ การรวมกลุ่มของเด็กทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น ชิงรถ ขกพวกตีกันจะเป็นปัญหาที่สุด รองลงมาเป็นพฤติกรรมเสพติด เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า และสารเสพติดอื่นๆ ใช้ความรุนแรง สื่อลามก การพนัน และเพศสัมพันธ์ ตามลำดับ ใช้ยาฆ่าฟันเพื่อขู่ เพื่อให้ได้เงินจึงยอมขายตัวเพราะอยากรวยทางลัด นิยมตามแฟชั่น แต่งกายล่อแหลม นอกจากนั้นพบว่า เด็กจำนวนมากที่ไม่ได้กินอาหารเช้า นิยมดื่ม

กาแฟ หรือนมแก้วเดียวก่อนไปเรียน ชอบกินอาหารขยะ (โดยเฉพาะมาม่า บางคนเอามากินที่โรงเรียน ขนมกรุบกรอบ) ให้พลังงานสูง (KFC) แต่ออกกำลังกายน้อยลง ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเล่นเกมส้อมพิวเตอร์และดูโทรทัศน์ ทำให้เกิดโรคอ้วนในเด็ก นิสัยใจร้อนขึ้น ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น มีภาวะเครียดจากปัญหาที่บ้าน ไม่มีทุนการศึกษา ไม่มีที่เรียนหรือเรียนไม่ได้ดี ออกหัก คนอื่นไม่เห็นสิ่งดีที่ทำ ถูกกล่าวหาว่าเป็นตัวสร้างปัญหา ลือออกข่าวแต่เด็กสร้างปัญหา ไม่มีข่าวดีทั้งที่เด็กทำดี ถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้งทางเพศ ข่มขืนทั้งจากเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม ถูกกีดกันทางความคิด

2) ระดับครอบครัว พบว่า มีจำนวนไม่น้อยที่เป็นเด็กกำพร้า เพราะพ่อแม่เสียชีวิตจากความไม่สงบในภาคใต้ หรือโดนทิ้งให้อยู่กับตาขาย อยู่กับครอบครัวที่มีปัญหาเช่น พ่อแม่ไม่เข้าใจกัน ทะเลาะ สู้คดีต้องหย่าร้าง และไม่มีเวลาเอาใจใส่เด็กแม้แต่เรื่องอาหารการกินของคุณ รวมทั้งการเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของพ่อแม่ เช่น การใช้ความรุนแรงกับแม่หรือลูก สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นหวยหรือการพนัน และการมีเมียช้อย เป็นต้น

3) ระดับสังคม มีปัญหาในพื้นที่ มากมายที่อยากให้ผู้ใหญ่ตระหนัก เห็นความสำคัญและร่วมรณรงค์ทางแก้ไข จากการรับรู้ของเด็กและเยาวชนต่อสถานการณ์ความรุนแรงตามลำดับ ดังนี้

ยาเสพติด เป็นปัญหาที่กลุ่มเด็กและเยาวชนเห็นว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงสูงสุด เช่น สูบบุหรี่ เหล้าปั่น กระบอม กัญชา คมกาว ยาบ้า ยาแก้ไอใส่ น้ำโค้ก หลอดไฟนีออน ยาม่าหญ้า หรือก้นบุหรี่ 4X100 8X100 และผงขาว เป็นต้น จากการอยากรู้อยากลอง อยากเสี่ยง ไม่สบายใจ และต้องการความสนุกสนาน รองลงมาเห็นว่าการที่อยู่ในกลุ่มเพื่อน ญาติ หรือมีแฟนที่เสพยา ค้ายา เป็นจุดชักชวนให้ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย ทั้งการเสพและการค้า แหล่งที่พบการเสพและจำหน่าย บางพื้นที่หาซื้อได้ง่ายได้แก่ สถาบันการศึกษาทุกระดับ หอพัก ห้องแถว บ้านสลัม พื้นที่สาธารณะที่วัยรุ่นชอบ เช่น สวนสาธารณะ จุดนัดพบต่าง ๆ แหล่งร้านค้ากลางคืน ร้านน้ำชา ผับ สถานบันเทิง รีสอร์ท ที่ขายขนมหวาน และลานเบียร์สด

การพนัน ตั้งแต่ ปั่นแปะ น้ำเต้าปูปลา เล่นไพ่ ไฮโล สลากเกอร์ หวยใต้ดินไปจนถึง โกงชน วัวชน มวยและพนันบอลมีมากในช่วงแข่งบอล เด็กไม่หยุดเล่นแม้ครูจะจับได้จนเสียการเรียน แหล่งที่เด็กไปเล่น เช่น หอพัก บ้านพักนักศึกษา ร้านเน็ต ร้านน้ำชาชั้นนำในชุมชน สวนสาธารณะหรือร้านค้าทั่วไปในเมือง หรือแม้แต่ในห้องเรียน หลังห้องน้ำโรงเรียน

ปัญหาทางเพศ จากการที่เด็กเสพลือลามกทางโทรศัพท์มือถือและทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เด็กมีเพศสัมพันธ์ ตามหอพัก บ้าน เกสเฮาส์ หอพัก โรงแรม หรือในสถาบันการศึกษา เกิดปัญหาท้องไม่พึงประสงค์ ทำแท้ง ติดเชื้อโรคเอดส์และจากการทำแท้งเถื่อนตามร้านขายยาหรือคลินิกเถื่อน มีคลิปฉาวในโรงเรียน ถูกข่มขืนตามหอพักชาย ขายบริการทางเพศตาม ร้านคาราโอเกะ สวนสาธารณะ ถนนรถไฟ หน้าสถานี โรงแรมม่านรูด เป็นต้น

อุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เป็นจักรยานยนต์ที่เด็กนำไปโรงเรียน แล้วมีพฤติกรรมการขับรถที่เสี่ยงและประมาท เช่น ขับรถซ้อนสาม เสพยาแล้วขับรถซึ่ง หลับในแต่รถประลองความเร็ว ไม่สวมหมวกกันน็อค และเมาแล้วขับ เป็นต้น

ข้อเสนอเชิงนโยบายของเด็กและเยาวชน โดยเข้าใจว่ามีผู้ใหญ่วิไลดีและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญกับปัญหาทางด้านของเด็กและเยาวชนที่กำลังเผชิญอยู่ และได้ช่วยกันแก้ไขปัญหา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2550 แต่เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปได้ จึงต้องมีการกำหนดมาตรการหรือนโยบายเพื่อเอื้อต่อการคุ้มครองและส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติและปปส. สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ องค์กรทางศาสนา และองค์กรชุมชนต่างๆ ดำเนินงานใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

การคุ้มครองเด็ก ได้แก่ 1) ลงโทษขั้นเด็ดขาดแก่เจ้าหน้าที่ที่รับสินบนจากบ่อนการพนันและยาเสพติด 2)ปราบปรามและป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชนร่วมกับสถานศึกษา และองค์กรชุมชน 3) กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและให้ความสำคัญในการคุ้มครองเด็ก ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ 4)รณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนทุกคนในเรื่องการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบต่าง ๆ 5) เสริมสร้างสถาบันครอบครัว ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง และเป็นรากฐานในการคุ้มครองเด็ก 6) ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก โดยรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน และ 7) ระดมทรัพยากรหรือสรรพกำลังในการปกป้องคุ้มครองเด็กในรูปของการจัดตั้งเครือข่ายขององค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กอย่างครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

การส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่ 1) กระทรวงศึกษาธิการมีการเพิ่มเนื้อหาของหลักสูตรของเด็กและเยาวชนในมิติทางวัฒนธรรม ศาสนา และจริยธรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่ให้มากขึ้น และส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อสังคมทั้งในและนอก โรงเรียนในหลักสูตร โดยจัดชั่วโมงกิจกรรมทุกสัปดาห์ๆละ 1 ครั้ง 2) ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของการพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก และต้องให้เด็กและเยาวชนมีสิทธิ ได้รับการพัฒนา การยอมรับ และมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม ในการพัฒนาอย่างเต็มที่ เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสให้สำเร็จการศึกษา 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการสนับสนุน การทำกิจกรรมและพื้นที่สาธารณะหรือลานกิจกรรมในการแสดงออกของเด็กตามความสนใจโดยมุ่งที่การเรียนรู้เพื่อการทำงานในชีวิตจริงและเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน 4) เน้นให้ทุกภาคส่วนมาพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น ให้องค์กรเอกชนและองค์กรชุมชนมีสิทธิขอจดทะเบียนเป็น "องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน" กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยองค์กรที่ได้รับการ

ขึ้นทะเบียนจะได้รับการสนับสนุน เช่น งบประมาณ อาสาสมัคร การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ และ 5) จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนระดับ จังหวัด อำเภอ และตำบล ขึ้น เพื่อเป็นกลไกการประสานงาน การทำกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ เป็นเวทีการเรียนรู้ และเป็นตัวแทนเสียงของเด็กและเยาวชนที่จะให้ข้อเสนอแนะ ต่อการทำงาน นโยบาย แผนงาน และงบประมาณของภาครัฐในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ในงานสร้างสุขภาคใต้ ครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันที่ 1-3 เมษายนปีนี้ คณะกรรมการประเด็นเด็กและเยาวชนจึงได้จัด **"สมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนภาคใต้"** ขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ทบทวนกลไกและกระบวนการทำงานและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อนำไปสู่นโยบายด้านเด็กและเยาวชนแห่งชาติต่อไป จึงขอเรียนเชิญผู้ใหญ๋ใจดีทุกท่านเข้าร่วมประชุมหรือส่งข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในจังหวัดภาคใต้ได้ที่ ผศ.ดร.นัยนา หนูนิล nnaiyana@wu.ac.th